

Boost de bestuivers

Bestuiving is cruciaal voor de landbouw. Wereldwijd heeft meer dan 75% van de voedselgewassen bestuiving nodig. Om de achteruitgang van hun populatie tegen te gaan, kan je als landbouwer heel wat maatregelen nemen om bestuivers kost en inwoon aan te bieden. In wat volgt geven we je graag inspiratie hierrond. Laat het maar zoemen!

Jerome Rops en Ine Deroo, Boerenatuur Vlaanderen

Onder bestuivers verstaan we wilde bijen, hommels, zweefvliegen, dag- en nachtvlinders en honingbijen. Vooral voor groenten en fruit zijn bestuivers van belang voor het voortplanten of vormen van vruchten. Onder ander door intensivering in het ruimtegebruik, klimaatverandering en invasieve soorten is hun populatie echter sterk teruggevallen. Maar boeren en natuur gaan hand in hand: via verschillende (kleine) maatregelen op je bedrijf kan je bestuivers helpen.

1 Bloemenranden

Een eerste goede maatregel voor bestuivers is het aanleggen van een bloemenrand. Dit kan bijvoorbeeld

interessant zijn om tegelijkertijd een perceel recht te trekken (en de werkgangen zo efficiënter te maken), of op een minder productieve rand van een perceel. Je kan er ook voor kiezen om naast de teeltvrije meter langs een waterloop een bufferstrook in te zaaien met bloemzaad. Je bereikt de meest effectieve bloemenrand wanneer je met inheemse soorten en autochtoon zaaigoed werkt. Helaas zijn dergelijke mengsels wel duurder dan de doorsnee verkrijgbare mengsels. Voor het aanleggen van een bloemenrand kan je wel op verschillende subsidie-instrumenten terugvallen. Zo kan je bij het ALZ een eenjarige ecoregeling 'bufferstrook plus - bloemmengsel' aanvragen bij je verzamelaanvraag (1745 euro/ha/jaar). Bij de VLM kan je ook meerdere vijfja-

rige beheerovereenkomsten aangaan: kruidenrijke akkerrand (1536 tot 2058 euro/ha/jaar, afhankelijk van het maai-beheer), bloemenakker of bloemenakker functionele agrobiodiversiteit (FAB), beide 1998 euro/ha/jaar.

2 Botanisch grasland

Wil je nog groter uitpakken, dan kan je ook overwegen om een beheerovereenkomst af te sluiten van botanisch grasland. Hierin zijn twee mogelijkheden: 'botanisch grasland ontwikkelen' of 'botanisch grasland in stand houden'. Hoe hoger de graslandfase, hoe rijker de biodiversiteit aan planten en de aanwezigheid van interessante kruiden, wat een zeer gunstige habitat is

voor bestuivers. De beheerovereenkomst 'botanisch grasland ontwikkelen' is opgedeeld in drie categorieën: graslandfase 0 (bouwland/raaigras) tot en met 2 (diverse grassoorten) met een trapsgewijze vergoeding (342 euro/ha/jaar, 870 euro/ha/jaar en 1225 euro/ha/jaar). Gelijkaardig kent de beheerovereenkomst 'botanisch grasland in stand houden' twee categorieën: graslandfase 3 (1406 euro/ha/jaar) is een gras-kruidenmix waarbij de grassen niet meer dominant zijn. De hoogste graslandtypes 4 en 5 zijn respectievelijk bloemenrijk grasland en schraalland (1593 euro/ha/jaar). Om de doelen van de beheerovereenkomst te bereiken is het niet toegestaan om het perceel te bemesten of besproeien.

3 Hagen en heggen

Wil je toch een grote impact creëren met een beperkte oppervlakte? Opteer dan voor een haag of heg. Ze worden beschouwd als lijnelementen waardoor er geen bemestbare oppervlakte afgetrokken wordt van het perceel. Ondanks hun kleine oppervlakte kun-

nen hagen en heggen een grote impact hebben op bestuivers wegens hun hoogte, lengte en hun rol als verbindend element tussen diverse percelen en plaatselijke natuur. Het aanplanten (inclusief bescherming plaatsen) van deze kleine landschapselementen kan vrijwel kosteloos via de niet-productieve-investeringen (VLIF). Met een ruime keuze uit 43 verschillende soorten is het mogelijk om een zeer diverse haag of heg aan te planten die doorheen het seizoen zal bloeien en voortdurend voedsel zal voorzien voor je hardwerkende bestuivers. Vijf jaar na aanplant is het mogelijk om een beheerovereenkomst af te sluiten met de VLM en zo vergoed te worden voor het onderhoud (0,84 tot 1,95 euro/meter).

4 Bijenhôtels

Naast het voorzien van nectar en pollen via de voorgaande maatregelen is het ook belangrijk om beschutting te voorzien. Daar waar honingbijen door imkers in bijenkasten worden gehuisvest, kan je ook voor solitaire bijen een bijenhôtel plaatsen. Indien je graag een

© FOTOS: BOERENNAATUUR VLAANDEREN

Een wild hoekje op je bedrijf oogt niet alleen mooi maar is een goede aanvullende maatregel om bestuivers kost en inwoon te bieden.

bijenhôtel wil plaatsen, is het belangrijk om dit in de zon te plaatsen, liefst weg van de regen en in de buurt van nectarbronnen. Je kan ervoor kiezen om zelf een bijenhôtel in elkaar te knutselen, maar je kan ook een bijenhôtel aankopen en dit volledig vergoed krijgen via niet-productieve investeringssteun (VLIF). In 2022 organiseerden we met Boeren Natuur Vlaanderen een actie rond het boeren natuurpakket, waarbij meer dan 200 landbouwers in Vlaanderen een bijenhôtel plaatsten. ■

Kriebelen je vingers nu om er in te vliegen, maar heb je nog enkele vragen? Contacteer ons dan via info@boeren-natuur.be en we helpen je graag verder!

Wat nog?

Aanvullend op of als alternatief voor bovenstaande maatregelen, is het ook altijd interessant om wilde hoekjes te creëren op je bedrijf. Alle beetjes helpen de beestjes en bovendien is het ook aangenaam voor het oog!

Botanisch grasland is een zeer gunstige habitat voor bestuivers.